

Archeologienota

Antwerpen, Korte Winkelstraat 17A

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Overzicht maatregelen	1
3	Gemotiveerd advies.....	2
3.1	<i>Datering en interpretatie onderzoeksterrein</i>	<i>2</i>
3.2	<i>Waardering archeologische vindplaatsen</i>	<i>2</i>
3.3	<i>Impactbepaling</i>	<i>2</i>
3.4	<i>Bepalingen van de maatregelen.....</i>	<i>4</i>
3.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	4
3.4.2	Volledigheid van het vooronderzoek	4
3.4.3	Bepalingen van maatregelen.....	4
4	Programma van Maatregelen - Opgraving	6
4.1	<i>Administratieve gegevens</i>	<i>6</i>
4.2	<i>Onderzoeksopdracht</i>	<i>6</i>
4.2.1	Afbakening opgravingszone(s)	6
4.2.2	Onderzoeksdoelstellingen	7
4.2.3	Onderzoeksvragen	7
4.3	<i>Onderzoeksstrategie en methode en technieken.....</i>	<i>8</i>
4.4	<i>Raming veldwerk en uitwerking</i>	<i>10</i>
4.5	<i>Personeelseisen</i>	<i>10</i>
4.6	<i>Deponering en conservatie archeologisch ensemble</i>	<i>11</i>
4.7	<i>Sloopvoorwaarden</i>	<i>11</i>
5	Programma van Maatregelen Behoud in Situ.....	12
5.1	<i>Administratieve gegevens</i>	<i>12</i>
5.2	<i>Afbakening zone behoud in situ</i>	<i>12</i>
5.3	<i>Strategie en methode behoud in situ</i>	<i>13</i>
5.3.1	Strategie behoud <i>in situ</i>	13
5.3.2	Competenties van de uitvoerder	13
5.3.3	Risicofactoren uitvoer behoud <i>in situ</i>	13
5.4	<i>Randvoorwaarden</i>	<i>13</i>
6	Lijsten	14
6.1	<i>Plannenlijst</i>	<i>14</i>
6.2	<i>Tabellenlijst.....</i>	<i>14</i>

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Antwerpen, Korte Winkelstraat 17A
Ligging	Korte Winkelstraat 17A, deelgemeente Antwerpen, gemeente Antwerpen, provincie Antwerpen
Kadaster	Gemeente Antwerpen, Afdeling 2 Antwerpen, Sectie B, Perceel 1442H
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2024-0451
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2024D204)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Camille Krug
Betrokken actoren	Camille krug (archeoloog)
Betrokken derden	N.v.t.

Plangebied

Oppervlakte plangebied	435 m ²
Oppervlakte advieszone	188 m ²
Kartering gewestplan	Woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde (0101)

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹, tenzij anders vermeld.

2 Overzicht maatregelen

ADVIES	OPPERVLAK AANTAL	/ TIJDSTIP	VOORWAARDE
OPGRAVING	188 M ² / 2 ZONES	IN OVERLEG MET OPDRACHTGEVER	NA VERKRIJGEN OMGEVINGSVERGUNNING EN SLOOP VAN NODIGE BEBOUWING

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

3 Gemotiveerd advies

3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het bestaande gebouw met neoklassieke voorgevel is in 1888 gebouwd.² Op basis van de historische kaarten en de CAI-kaart kan vastgesteld worden dat het plangebied net binnen de stadsomwalling gelegen is, vermoedelijk deels ter hoogte van een voormalige straat hierlangs en deels ter hoogte van de aangrenzende bebouwing. Ter hoogte van het aanliggende perceel ten oosten van het projectgebied zijn sporen van de 14e-15e eeuwse stadsgracht, de 16e eeuwse stadsomwalling teruggevonden, alsook recentere bewoningssporen.³

3.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van de historische informatie, het kaartmateriaal en aangrenzend onderzoek kan met zekerheid gezegd worden dat er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. De aanwezigheid van een site wordt immers met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid verwacht. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen. Wel is al vanaf 1524-1528 is te zien op cartografische bronnen dat zich binnen het plangebied gebouwen bevinden. Wellicht is het plangebied al veel vroeger bebouwd geweest.

Hoewel bebouwing aanwezig is binnen het plangebied is het niet duidelijk in welke mate de eventuele archeologische niveaus verstoord zijn. Doordat het plangebied pas in de 19e eeuw volledig bebouwd is bestaat de kans dus ook dat oudere archeologische sporen aanwezig zijn.

3.3 Impactbepaling

Het bestaande gebouw zal eerst worden gesloopt, net als de twee huidige kelders, met uitzondering van de voorgevel. Het nieuwe gebouw dat daarachter zal worden opgetrokken zal kleiner zijn dan de voorganger. Het volledige perceel (435 m²) zal van verharding ontdaan worden. Voor de plaatsing van onder meer het nieuwe vloerniveau (gelijkvloers), leidingen en isolatie zal de bodem in ieder geval tot ca. 0,60 m onder het huidige maaiveld verstoord worden over een oppervlakte van 321 m² (groen in Plan 1). Daarnaast zal de bestaande kelder (65 m²) uitgebreid worden tot een oppervlakte van 123 m² (geel in Plan 1). Het vloerniveau van het nieuwe gedeelte van de kelder (58 m²) zal tot op een niveau van 2,50 m onder het maaiveld reiken. De aanleg van de nieuwe tuinzone zal slechts een oppervlakkige impact van max. 0.5 m op de bodem hebben over een oppervlakte van 88 m² (rood in Plan 1). Bovendien is het grootste deel van de toekomstige tuinzone op heden bebouwd en zal de sloop van die bebouwing deze bovenste halve meter reeds danig omwoelen.

In de toekomstige tuinzone zullen verschillende septische putten en een regenwaterput gegraven worden (blauw en paars in Plan 1). Deze hebben een totaal oppervlakte van ca. 27 m². De putten zullen de bodem verstoren tot een diepte tussen 2.6 m en 3.3 m diep. Hierbij zal een grote verstoring van het bodemarchief plaatsvinden. Dit is niet het geval bij de aanleg van de wadi met een beperkte diepte van 0.5 m, aangezien de locatie van de wadi zich boven één van de uit te breken kelders situeert, en er dus geen nieuwe verstoring zal plaatsvinden.

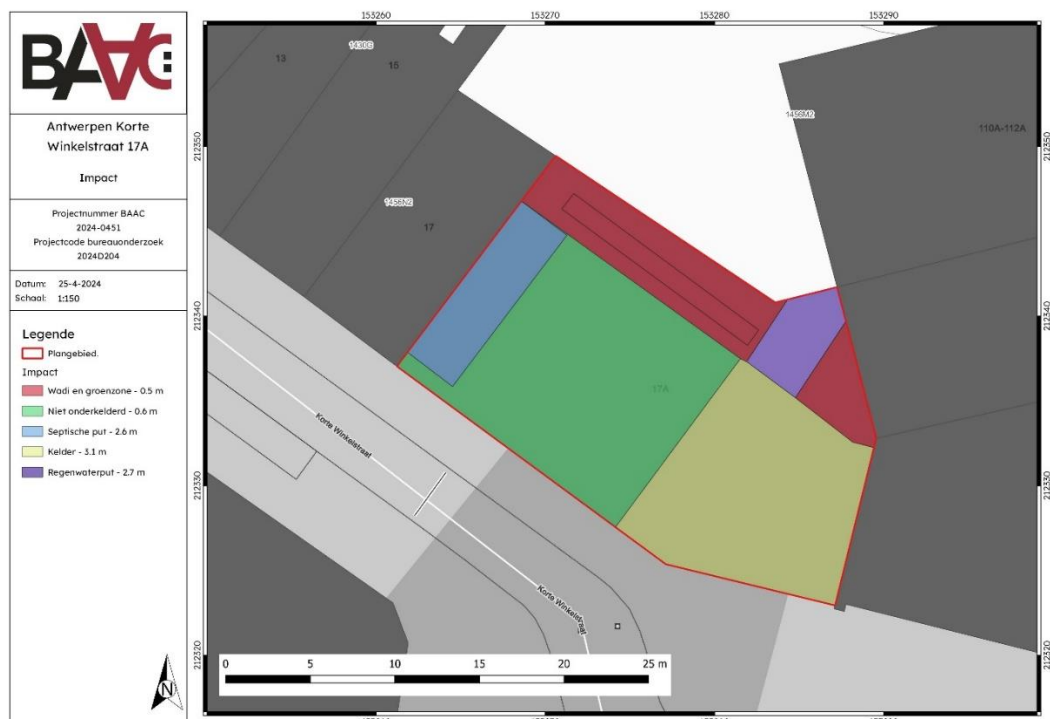
² INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023

³ VAN ROY & YPERMAN 2022

Voor de aanleg van de septische putten en regenwaterput dient rondom een buffer ingerekend te worden. Het gaat namelijk om ronde structuren die een rechthoekige, grotere put nodig zullen hebben voor de aanleg ervan.

Tabel 1: Tabel met de geplande ingrepen en de dieptes en oppervlaktes van hun verstoringen

Ingreep	Diepte onder MV (m)	Oppervlakte (m ²)
SLOOP	0-2,50	335
PLAATSING FUNDERINGEN, ISOLATIE, LEIDINGEN	0,60	321
UITBREIDING KELDER	3,10	58
AANLEG TUINZONE	MAX. 0.5 M	88
WADI	0.5	14
SEPTISCHE PUTTEN	2.6-3.3	22.5
REGENWATERPUT	2.7	4.6

Plan 1: Impact van de geplande werken (digitaal; 1:100; 22.04.2024)

3.4 Bepalingen van de maatregelen

3.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Het is niet duidelijk in hoeverre de huidige bebouwing binnen het plangebied aan de Korte Winkelstraat de ondergrond heeft verstoord en in welke mate de geplande sloop van de gebouwen eventueel archeologische waarden bijkomend zal verstoren. Door de ligging van het plangebied binnen de historische stadskern van Antwerpen geldt voor het plangebied een heel hoge verwachting voor archeologische waarden en sporen vanaf de 14^e-15^e eeuw. Hierdoor heeft het terrein een hoog potentieel op kenniswinst. Aangezien het perceel pas vanaf het einde van de 19^e eeuw volledig bebouwd zou zijn geraakt, is er eveneens potentieel op de aanwezigheid van archeologische waarden uit oudere perioden.

Archeologisch onderzoek op het aangrenzende perceel heeft uitgewezen dat wanneer percelen de niet verstoord zijn door de aanwezige gebouwen, nog hoge archeologische verwachtingen vooropgesteld konden worden. Doordat hier sprake is van maximale bodemingrepen en hoog potentieel op kennisvermeerdering, wordt verder (voor)onderzoek geadviseerd.

3.4.2 Volledigheid van het vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er voldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. De aanwezigheid van een site wordt immers met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid verwacht. Het is niet geweten of het plangebied op bepaalde delen al dan niet verstoord is. Er is voldoende info voor de opmaak van een plan van aanpak voor een opgraving en er wordt dan ook geadviseerd om geen verder archeologisch vooronderzoek uit te voeren. De logische volgende stap binnen deze ontwikkeling is een archeologische opgraving.⁴

3.4.3 Bepalingen van maatregelen

Mogelijkheden behoud in situ

De geplande bodemingrepen verstoren zeker archeologisch waardevolle restanten. Deze bodemingrepen zijn echter plaats specifiek en essentieel binnen de uitvoer van de beoogde bouwwerkzaamheden. De bodemingrepen kunnen met andere woorden niet verplaatst of geannuleerd worden. Door de aanwezige ophoging binnen het plangebied zal een deel van de werken het archeologisch niveau echter niet bereiken. Behoud *in situ* van de vindplaatsen is dus geadviseerd ter hoogte van de tuinzone en onder het gebouw waar geen kelder komt. Er moet worden overgegaan op een andere wijze van de realisatie van de kenniswinst van de vindplaats.

Realisatie potentieel op kenniswinst vindplaats

De realisatie van het potentieel op kenniswinst bij de vindplaats kan niet bekomen worden door een verdere uitwerking van de reeds aangelegde archeologische ensembles. Enkel een bijkomend archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem kan het volledige potentieel van

⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

het bodemarchief aan het licht brengen en de kenniswinst die dit potentieel met zich meebrengt realiseren.

Keuze en motivatie onderzoeksmethode

Aangezien het vooronderzoek op basis van het Verslag van Resultaten volledig kan beschouwd worden, dienen de aanwezige archeologische resten aan de hand van een opgraving onderzocht worden. De te volgen bepalingen van maatregelen worden ingegeven door de resultaten van het vooronderzoek en de impact van de geplande bodemingrepen:

Opgraving

De advieszone voor de opgraving omvat het areaal van het onderzoeksterrein waar binnen het kader van de omgevingsvergunning bodemingrepen gepland zijn die het eventueel aanwezige archeologische vlak zullen verstoren. Het gaat hier om de zone van de nieuwe kelder en de zones waar septische of regenwaterputten zullen komen.

4 Programma van Maatregelen - Opgraving

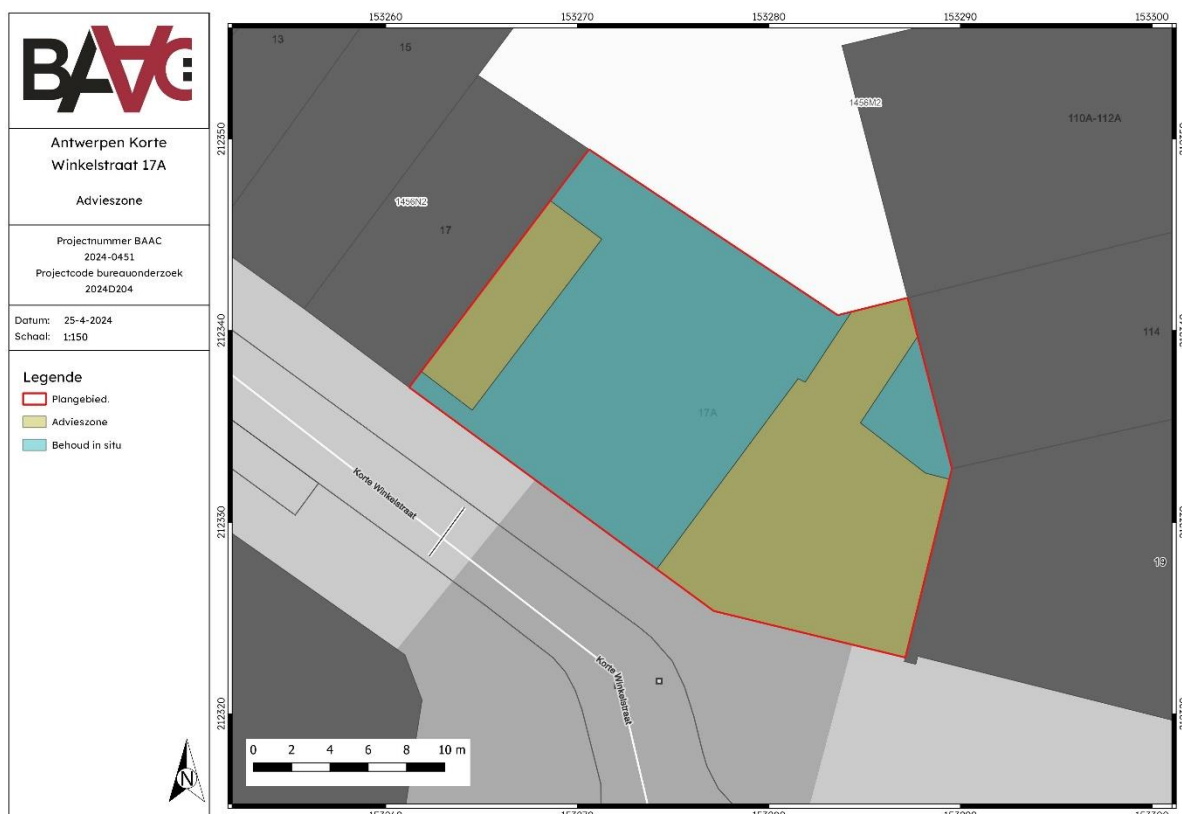
4.1 Administratieve gegevens

Naam site	Antwerpen, Korte Winkelstraat 17A		
Ligging	Korte Winkelstraat 17A, deelgemeente Antwerpen, gemeente Antwerpen, provincie Antwerpen		
Kadaster	Gemeente Antwerpen, Afdeling 2 Antwerpen, Sectie B, Perceel 1442H		
Coördinaten	Noordwest:	x: 153261,18972	y: 212349,52991
	Noordoost:	x: 153289,62094	y: 212349,52991
	Zuidwest:	x: 153261,18972	y: 212322,84821
	Zuidoost:	x: 153289,62094	y: 212322,84821

4.2 Onderzoeksopdracht

4.2.1 Afbakening opgravingszone(s)

De twee geadviseerde onderzoekszones komen overeen met de locatie van de geplande werken die dieper dan de recente ophoging zullen reiken. Het gaat om de zones van de septische putten en regenwaterput en de geplande nieuwe kelder.

Gegevens vervolgonderzoek

- Oppervlakteplangebied: 435 m²
- Oppervlakte advieszone: 188 m²
 - o Zone 1: 150 m²
 - o Zone 2: 38 m²

4.2.2 Onderzoeksdoelstellingen

De resultaten van een opgraving kunnen meer inzicht verschaffen in de geschiedenis van het plangebied, waar de dynamiek van stadsuitbreiding en -ontwikkeling in de 13e-14e eeuw meer dan waarschijnlijk sporen heeft achtergelaten in het bodemarchief. Een opgraving kan nieuwe informatie aan het licht brengen, bestaande zekerheden bevestigen of ontkrachten of nieuwe feiten kan aanbrengen. Deze nieuwe feiten kunnen dan weer de aanzet vormen voor verder wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot deze site. Deze wetenschappelijke doelstelling wordt verder genuanceerd in de onderzoeksvragen.

4.2.3 Onderzoeksvragen

Bodem, stratigrafie en paleolandschap

- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- Wat is de relatie tussen de bodem, de landschappelijke context en de archeologische sites?
- Wat was de opbouw van de antropogene stratigrafie van het onderzoeksterrein??
- Wat is de relatie tussen de stratigrafie van het terrein en de verschillende sites (per occupatiefase)?

Sporen en structuren algemeen

- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving. Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

4.3 Onderzoeksstrategie en methode en technieken

Algemeen

Het archeologisch onderzoek bestaat uit een opgraving. Het gaat om twee verschillende zones. In totaal zal 188 m² onderzocht worden. Voor de algemene vereisten waaraan de opgraving dient te voldoen, wordt verwezen naar het hoofdstuk 15 in de Code van Goede Praktijk. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk hoofdstukken 14 en 15.

Er wordt aangeraden om zo groot mogelijke oppervlaktes in een enkele beweging bloot te leggen. Op deze manier kunnen de interne relaties tussen afzonderlijke sporen zichtbaar gemaakt worden. Doch moet bij het kiezen van de oppervlakte van de werkputten gekozen worden voor een dergelijke omvang dat ze niet té groot worden en de sporen te lang onderworpen zijn aan degradatie door mogelijke regen, droogte of vorst.

Boven- en ondergrond blijven gescheiden tijdens het afgraven, zodat deze ook in de juiste volgorde kunnen teruggebracht worden na afronding van het onderzoek. Het veldwerk wordt dermate georganiseerd dat er efficiënt en wetenschappelijk verantwoord wordt opgegraven. Er wordt gestreefd naar een maximale afstemming van kranen en grondverzet enerzijds en opgravingsploegen anderzijds. Opgelegde opgravingsvlakken mogen niet betreden worden met kraan of ander zwaar materiaal. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten en sporen. Dit betekent dat een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is.

De aanleg van profielen is volledig te bepalen door de veldwerkleider, maar noodzakelijk gezien het ontbreken van vooronderzoek. Bij erfgreppels en andere lineaire structuren die de opgravingszone uitlopen, wordt een profiel aangeraden om de relatie met de bodem te kunnen bepalen.

Een zone kan vrijgesteld worden indien blijkt dat het bodemarchief grootschalig en tot op de nieuwe verstoringsdiepte reeds verstoord is. Dit kan pas bepaald worden gedurende de uitvoering van het onderzoek. Een (her)evaluatie en aanpassing van de contour van de impactzones is dus, mits voldoende onderbouwing, tijdens het onderzoek mogelijk.

Sloopwerken bestaande bebouwing

De voorafgaande sloop van de gebouwen zal zich beperken tot de delen van de gebouwen die zich boven het maaiveld bevinden. Enkel de vloerplaten en verharding mogen verwijderd worden. Dit is eveneens het geval ter hoogte van de uit te breken kelders waar alles uitgebroken mag worden tot t.e.m. het vloerniveau. Onderliggende stabilisatielagen of fundering mogen pas tijdens of na uitvoering van het archeologisch onderzoek worden verwijderd.

Registratie bodem en stratigrafie

Bij een opgraving worden bodem en stratigrafie zo volledig mogelijk geregistreerd.

Archeologische niveaus

Binnen de concrete regie die onder de bevoegdheid valt van de archeologisch veldwerkleider, valt ook de aanleg van archeologische vlakken. Het is de archeologisch veldwerkleider die

bepaalt wanneer en hoe diep een archeologisch vlak aangelegd wordt. Het onderzoek eindigt op de diepte van de geplande ingrepen.

De graafmachine die gebruikt wordt voor het aanleggen van de werkputten en opgravingsvlakken is van een type dat toelaat zowel horizontale vlakken aan te leggen als de stratigrafie te volgen en dat geen schade toebrengt aan de aangetroffen sporen. De graafbak heeft geen tanden. Er worden kleinere graafbakken voorzien om puinvullingen of verstoringen machinaal te verwijderen.

Indien relevante sporen worden aangetroffen, dienen deze zo volledige mogelijk geregistreerd en onderzocht te worden. Andere archeologische sporen en structuren worden volgens de richtlijnen van de C.G.P. geregistreerd en gedocumenteerd.

Spoorregistratie

Een volledige opmeting van de werkput en sporen wordt voorzien. Dit betekent dat een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is. Omvangrijke sporen worden slechts gecoupeerd of indiepteniveaus opgegraven tot op het volgende vlak, en pas verder gecoupeerd of in diepteniveaus opgegraven na het aanleggen en registreren van dat volgende vlak. Bij het aanleggen van diepere opgravingsvlakken worden geen sporen uit het hoger liggende vlak ongedocumenteerd weggegraven. Gebouwde archeologische structuren worden niet uitgebroken tenzij dit noodzakelijk is voor het verder onderzoek.

Sporen en structuren die zich ter hoogte van de bodem van de graafwerken bevinden, worden niet destructief geregistreerd. Vervolgens worden er maatregelen genomen om de conservatie van deze vloeren tijdens en na de uitvoer van de graafwerken. Ze worden op zijn minst afgedekt met een geotextiel. Indien tijdens de uitvoer van het onderzoek blijkt dat er (onverwachte) bijkomende maatregelen nodig zijn voor het behoud van deze sporen, worden ook deze uitgevoerd.

Vondsten

Vondsten worden gescheiden ingezameld per spoor en per vondstcategorie. Bij het met de hand inzamelen van vondsten wordt compleetheid nagestreefd. Een uitzondering op de regel dat alle vondsten worden ingezameld, met name door het niet inzamelen of selectief inzamelen van bepaalde vondsten of vondstcategorieën, kan gemaakt worden op basis van de vondstendensiteit of -aard, en de vraagstellingen uit de bekrachtigde archeologienota, de bekrachtigde nota, de toelating, of de voorwaarden bij deze drie. Ingezamelde vondsten worden nooit op het terrein achtergelaten.

Overleg archeologie – uitvoerder graafwerken

Om de regie van de graafwerken af te stemmen op de regie van de archeologische opgraving, is het aangewezen een overlegmoment te organiseren voor de start van het onderzoek. Op dit overlegmoment kan ook de timing, planning en overige logistiek van het onderzoek bepaald worden. Voorafgaand aan de opgraving is eveneens een overlegmoment met de initiatiefnemer en aannemer van de werken aan te raden.

Natuurwetenschappelijk onderzoek

De veldwerkleider beslist op welke manier de staalname wordt aangepakt en of het nodig is een natuurwetenschapper te betrekken, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Hoofdstuk 20 in de Code van de Goede Praktijk bespreekt uitvoerig het natuurwetenschappelijke onderzoek bij opgravingen. Voor bemonsteringsstrategie wordt verwezen naar hoofdstuk 20.3 van de Code van Goede Praktijk.

Ook het assessment van de staalnames gebeurt volgens de Code van Goede Praktijk. De relevante stalen worden bepaald na advies van de gespecialiseerde laboratoria, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

4.4 Raming veldwerk en uitwerking

Onderstaande raming betreft een indicatieve inschatting op basis van de huidige gekende gegevens en heeft als doel de initiatiefnemer inzicht te geven in de doorlooptijd en financiële impact van het geadviseerde onderzoek. Deze raming is geen officiële offerte.

De duur van de opgraving (veldwerkfase) wordt geraamd op 5 werkdagen met drie archeologen. Hierbij wordt het aanleggen, documenteren en afwerken van de opgravingszones gerekend. De duur van het veldwerk kan altijd variëren afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden, aard en hoeveelheid aan sporen en strategische keuzes die gemaakt worden tijdens de uitvoering.

Voor de uitwerking van de opgravingsresultaten (opmaak grondplannen, vondstverwerking, etc.) en de opmaak van het Archeologierapport en Eindverslag worden ca. 15 mensdagen gerekend. In deze tijdsinschatting voor de uitwerking wordt echter geen rekening gehouden met de uitvoering van het natuurwetenschappelijk onderzoek dat, afhankelijk van de aard en hoeveelheid analyses, sterk kan variëren. Aangezien ook de prijzen van het natuurwetenschappelijk onderzoek sterk kunnen verschillen en aangezien er voorafgaand aan het terreinonderzoek niet kan worden bepaald welke stalen zullen worden genomen en/of welke en hoeveel vondsten zullen worden aangetroffen die enige conservatie nodig hebben, wordt voorgesteld om een bedrag van 15% van het totaalbedrag te voorzien. Het bepalen van de noodzaak van het aanwenden van dit budget gebeurt na uitvoering van het veldwerk en in functie van de onderzoeksvragen.

Expliciet niet inbegrepen in deze raming zijn de werfvoorzieningen (keet, toilet, container, afsluiting, ..), het machinaal grondverzet en de kosten voor eventuele grondwater verlagende maatregelen.

Indien bij het veldwerk van de voorgestelde methode wordt afgeweken, op basis van de bekomen inzichten tijdens de uitvoering van het onderzoek, wordt dit beschreven en verantwoord in de rapportering. Indien de aanpak dient te worden aangepast tijdens het veldwerk, dienen alle betrokken partijen hiervan op de hoogte te worden gebracht.

4.5 Personeelseisen

Het team dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek dient als eerste te bestaan uit een erkend archeoloog die als veldwerkleider optreedt. Deze persoon beschikt over minstens 240 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 120 werkdagen op stedelijke sites met complexe stratigrafische context. Indien de erkend archeoloog niet aanwezig is in het veld, dient een veldwerkleider met dezelfde competenties continu aanwezig te zijn en diens taken over te nemen.

De erkende archeoloog en/of veldwerkleider heeft de autoriteit over de uitvoering van het gehele project en staat in voor onder meer de melding van de aanvang van opgraving, het indienen van het archeologierapport en het eindverslag, het beheeren van archeologische ensembles tijdens het onderzoek en het overdragen van archeologische ensembles aan het einde van het onderzoek. Indien de erkende archeoloog zelf of binnen zijn organisatie niet

beschikt over bepaalde specialistische expertise en dit onderzoek uitbesteedt, maakt hij de opdrachtomschrijving hiervoor dusdanig op dat de uitvoering verloopt conform de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk. De veldwerkleider draagt de dagelijkse leiding van het archeologisch onderzoek, brengt de voorziene onderzoeksstrategie ten uitvoer en behoudt de controle over de werkzaamheden.

De veldwerkleider wordt bijgestaan door 1 assistent archeoloog die beschikt over het diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit en minstens over 120 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 60 werkdagen op stedelijke sites met complexe stratigrafische context. De assistent archeoloog vervult uitvoerende taken, op aansturen van de veldwerkleider, en staat de veldwerkleider bij in zijn taken.

Naast de assistent-archeoloog dient nog 1 veldmedewerker zonder specifieke vereisten het team bij te staan.

Naast de archeologen kan het team worden bijgestaan door een aardkundige. Hoofdstuk 21 uit de Code Goede Praktijk bespreekt de inzet van een aardkundige bij opgravingen.

Natuurwetenschappers, geofysici en materiaaldeskundigen worden alleen aangewend op vraag van de erkend archeoloog die het nodig acht op basis van de gegevens die vergaard worden tijdens de archeologische opgraving.

4.6 Deponering en conservatie archeologisch ensemble

Vergaarde data en vondsten, het archeologisch ensemble, blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na onderzoek kan dit ensemble opgenomen worden door een erkend erfgoeddepot, indien dit voor de regio aanwezig is. Dit in overeenkomst met de opdrachtgever. Indien dit depot niet voorhanden is, dient een ander depot te worden gezocht of kan een afspraak gemaakt worden met het uitvoerend bedrijf voor opslag.

4.7 Sloopvoorwaarden

De sloop van aanwezige structuren in de advieszone vervolgonderzoek kan voorafgaand aan het archeologisch onderzoek enkel plaatsvinden tot op maaiveldniveau. Enkel ter hoogte van de uit te breken kelders mag tot aan de onderste vloerplaat uitgebroken worden. Alle funderingen of ondergrondse structuren dienen onaangeroerd te blijven tot het archeologisch onderzoek werd afgerond. Ondergrondse elementen kunnen eventueel gedurende het archeologisch onderzoek uitgebroken worden onder begeleiding van de uitvoerende archeoloog, indien het noodzakelijk blijkt voor de uitvoering van het onderzoek.

5 Programma van Maatregelen Behoud in Situ

5.1 Administratieve gegevens

Naam site	Antwerpen, Korte Winkelstraat 17A		
Ligging	Korte Winkelstraat 17A, deelgemeente Antwerpen, gemeente Antwerpen, provincie Antwerpen		
Kadaster	Gemeente Antwerpen, Afdeling 2 Antwerpen, Sectie B, Perceel 1442H		
Coördinaten	Noordwest:	x: 153264.06	y: 212349.45
	Noordoost:	x: 153289.55	y: 212349.45
	Zuidwest:	x: 153264.06	y: 212327.54
	Zuidoost:	x: 153289.55	y: 212327.54

5.2 Afbakening zone behoud *in situ*

De zone waar de archeologie in situ bewaard zal worden komt overeen met de delen waar de geplande werken geen bijkomende impact zullen hebben op de bodem. De toekomstige werken beperken zich tot slechts maximum 0.6m onder maaiveld binnen een zone die op heden bebouwd is en waar deze bebouwing (met o.a. ook een kelder) zal worden verwijderd.

Plan 3: Plangebied met aanduiding in situ te bewaren zones (digitaal; 1:1; 25.04.2024)

5.3 Strategie en methode behoud *in situ*

5.3.1 Strategie behoud *in situ*

De bouwplannen dienen niet aangepast te worden voor het behoud *in situ*. De geplande graafwerken kunnen verder uitgevoerd worden waarbij archeologisch waardevolle lagen of sporen waarschijnlijk niet geraakt worden.

5.3.2 Competenties van de uitvoerder

De uitvoerder van de grondwerken dient niet te beschikken over specifieke competenties.

5.3.3 Risicofactoren uitvoer behoud *in situ*

Er worden geen risicofactoren voorzien.

5.4 Randvoorwaarden

N.v.t.

6 Lijsten

6.1 Plannenlijst

Plan 1: Impact van de geplande werken (digitaal; 1:100; 22.04.2024)	3
Plan 2: Plangebied met aanduiding advieszone (digitaal; 1:350; 22.04.2024)	6
Plan 3: Plangebied met aanduiding in situ te bewaren zones (digitaal; 1:1; 25.04.2024)	12

6.2 Tabellenlijst

Tabel 1: Tabel met de geplande ingrepen en de dieptes en oppervlaktes van hun verstoringen	3
--	---